

paa begge Steder udvikler dette Spørgsmaal, og jeg har opfattet det saaledes, at han vilde sige, at de geistlige Embedsmænd stode ikke overfor Staten som vore andre Embedsmænd og kunde derfor ikke forsvarlig lønnes paa samme Maade. Naar man vilde sige, at Præsternes Stilling overfor Menighederne er en anden, saa har det aldrig faldet mig ind at negte dette, men her tale vi ikke om at ordne Forholdet mellem Menighed og Præst, men om ved Lov gennem Statens Midler at lønne Præsten; det er altsaa noget ganske Andet, der her er Tale om, end Forholdet mellem Præst og Menighed. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgshov) udtalte sig meget udførligt mod mit Forslag og kom derved ind paa forskjellige Betragtninger, som jeg dog maa udtale mig noget nærmere om. Det ærede Medlem staar, saavidt jeg erindrer, paa et forskjelligt Grundlag med Hensyn til Afgjørelsen af dette Spørgsmaal. Han staar paa det Grundlag, at Tienden er Menighedernes eller Soguenes og ikke Statens Eiendom. Naar man huffer dette, vil man forstaa, at da hans Udgangspunkt er saa forskjelligt fra mit, maa ogsaa hans Betragtning af en saadan Bestemmelse blive en anden. Mit Forslag gaar ud fra den Betragtning, at Tienden ikke er Menighedernes eller Kommunernes, men Statens, og at det er Staten, der hidtil har lønnet Præsterne ved disse Tiender, samt at man, som det jo nu efterhaanden temmelig almindelig udtales, skal lønne dem paa en anden Maade deraf. Det ærede Medlem kom ved sin videre Udvikling og sit Forsvar for et andet Forslag, der ligger noget nærmere, ind paa et andet Spørgsmaal, nemlig om Præsternes Samvittighed. Han henviste til, at Præsterne, der have sat sig ud over de borgerlige Love for Embedsmændens Bestridelse af sit Embede, havde sagt som Grund derfor, at man skal lyde Gud mere end Menneffene; men dette forekommer mig at være en aldeles uberettiget Paastand. Saalænge Præsterne ville sidde i deres Embede, skulle de, naar der paahviler dem som Embedsmænd en vis bestemt Handling, udføre den, og desfor deres Samvittighed forbyder dem at udføre denne Handling, vil det være rigtig,

at de nedlægge Embedet; men at forlange at blive i Embedet og modtage deres Løn uden at ville udføre den Gjerning, som det er befalet dem at udføre for Lønnen, er at ville regjere selv og ikke at lyde Gud mere end Menneffene. Det er ikke at lyde Gud mere end Menneffene, thi saa havde de ikke beediget, at de vilde udføre disse Forretninger, som de siden viste, at de ikke vilde udføre, og havde de beediget, at de vilde lyde Gud mere end Menneffene, saa vilde de have fritaget sig for Embedet, men ikke vedblive i det. Det Modsatte kan man virkelig ikke forsvare ved at sige, at man vil lyde Gud mere end Menneffene. Præstens Samvittighed, sagde det ærede Medlem! Ja jeg kan ikke svare Andet dertil end, at, saafremt hans Samvittighed byder ham ikke at gjøre, hvad der er hans Embedspligt at gjøre, saa kan han ikke undskyldte sig med, at det strider mod hans Samvittighed. Derfor siger jeg: Jeg kan ikke se dette Forhold anderledes end det Forhold, at en Dommer i et eller andet Tilfælde overfor en Forbryder finder, at det er en uforfærlig streng Straf, Lovgivningen paalægger for en saadan Forbrydelse, og han saa vilde sige: Jeg vil ikke følge Straffeloven, men jeg vil gaa efter min egen Samvittighed, der siger mig, at jeg skal notes med en ganske lille bitte Bøde, og jeg skal derfor lyde min Samvittighed mere end den borgerlige Lov. Dertil har han ikke Ret, thi selv om han mener, at Straffeloven er uretfærdig, skal han domme efter den, saalænge han er Dommer, ellers overtræder han sin Embedspligt. Det ærede Medlem talte ligeledes om, at man skulde lade Præsterne være ærlige. Lader os ikke komme ind herpaa! Han paaviste selv, at Præsterne beedigede, at de vilde lære efter den augsburgske Konfession, og han føiede til — og dert har han Ret —, at mange Præster føre en Lære, der er i Strid med den augsburgske Konfession. Men er dette ærligt? Det er lige det Modsatte af Ærlighed, hvorfor jeg ikke kan give det ærede Medlem Ret i den Betragtning, han der gjorde gjældende. Det ærede Medlem vilde ogsaa anføre, at mit Forslag vilde vanskeliggjøre for Sognebaandsløserne at kunne søge en anden Præst. Ja, naar det ærede Medlem vil gjøre